

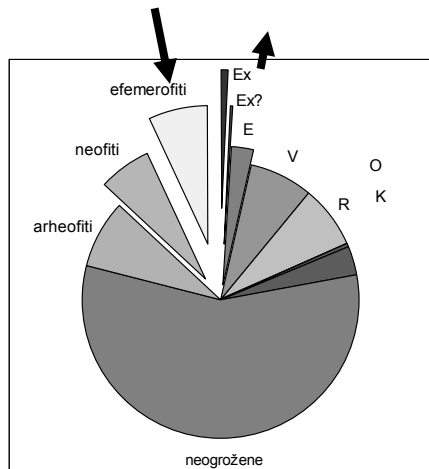
Nejc Jogan

Invazivne rastline in gozd

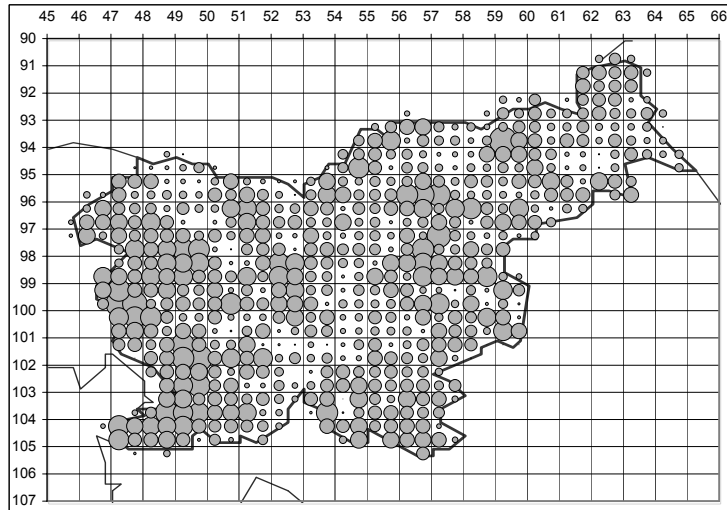
Ljubljana, 21. 6. 2011

Flora Slovenije

- ~3200 vrst
- 68% avtohtonih, neogroženih
- 11% ogroženih
- 8% arheofitov
- 6% neofitov
- 7% efemerofitov
- ~10% fanerofitov



lesne vrste v Sloveniji



Invazivna vrsta

“tujerodna vrsta, ki se hitro širi v naravnih ali polnaravnih rastlinskih združbah in s tem povzroča velike spremembe v strukturi in/ali funkciji ‘napadenega’ habitata”

Izločene vrste

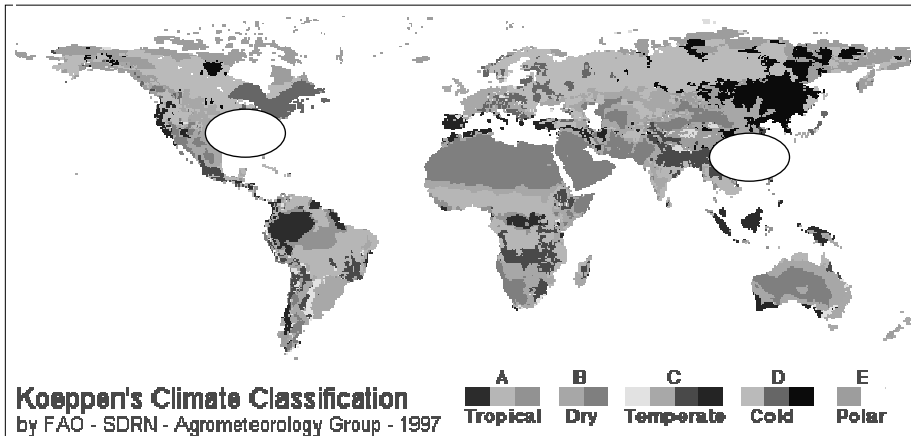
- **pleveli** (epekofiti): trajno uspevajo le na stalno motenih rastiščih
- **prehodne** vrste (efemerofiti): pojavljajo se le kratek čas in kmalu odmrejo
- **domače invazivne** vrste: ki s hitrim širjenjem zarastejo predvsem opuščene površine
- **naturalizirane** vrste (agriofiti) z majhnim vplivom na njihova nova rastišča

[širina definicije "invazivka" je nekoliko variabilna!]

Seznam najhujših invazivk

<i>Acer negundo</i>	<i>Helianthus tuberosus</i>
<i>Ailanthus altissima</i>	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	<i>Impatiens glandulifera</i>
<i>Amorpha fruticosa</i>	<i>Lindernia dubia</i>
<i>Artemisia verlotiorum</i>	<i>Lonicera japonica</i>
<i>Aster</i> spp. div.	<i>Lupinus polyphyllus</i>
<i>Berberis thunbergii</i>	<i>Parthenocissus quinquefolia</i> agg.
<i>Bidens frondosa</i>	<i>Physocarpus opulifolius</i>
<i>Broussonetia papyrifera</i>	<i>Pistia stratiotes</i>
<i>Buddleja davidii</i>	<i>Prunus serotina</i>
<i>Cuscuta campestris</i>	<i>Robinia pseudacacia</i>
<i>Echinocystis lobata</i>	<i>Rudbeckia laciniata</i>
<i>Elodea canadensis</i>	<i>Solidago canadensis</i>
<i>Erigeron annuus</i>	<i>Solidago gigantea</i>
<i>Fallopia baldschuanica</i>	<i>Spiraea japonica</i>
<i>Fallopia japonica</i> agg.	<i>Thuja orientalis</i>

Od kod so?



Kako so prišle?

večinoma pripeljane **namenoma**

približno **1%** od vseh tujerodnih

prevladujejo **okrasne** vrste, nekaj **dreves** (še veliko več nasajenih!)

v novi "domovini" so se **dolgo prilagajale**

postopna naturalizacija: nasad -> ruderalna rastišča -> (pol)naravna

"**invazivni potencial**" izražen na raznih koncih sveta

nenamenska **selekcija**

Kako se širijo?

navadno **več** učinkovitih **načinov širjenja**
(vegetativno, s semeni)

razširjanje semen raznoliko

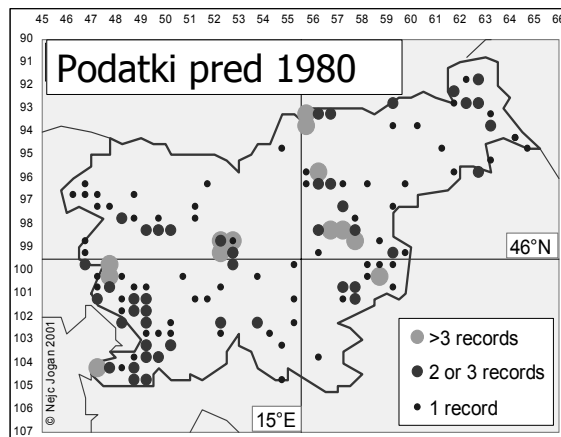
pomen **semenske banke** v prsti

pogosto **sodelovanje človeka** zaradi pozitivnih
lastnosti posamezne vrste

hitrost širjenja posamezne populacije odvisna od
načina širjenja

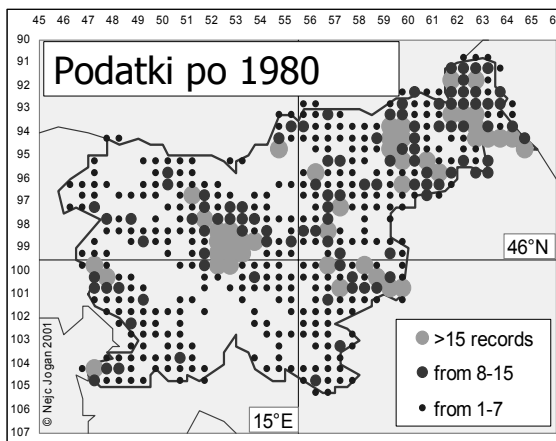
Kdaj so prišle?

- od konca 19. stoletja
- pogosto je bilo njihovo pojavljanje sprva prezrto
- širjenje z urbanih območij
- frontalno širjenje čez meje



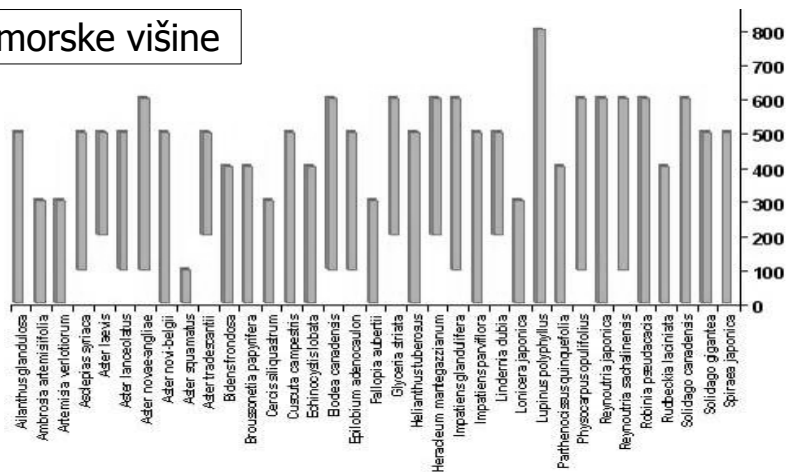
Kdaj so prišle?

- hitro širjenje v zadnjih desetletjih
- posvečamo jim več pozornosti
- še vedno številne prezrte
- ogrožena skoraj vsa Slovenija

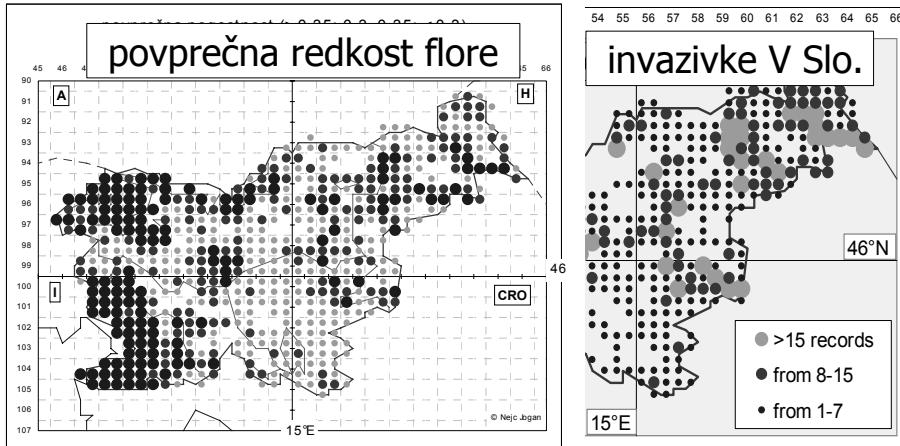


Kje uspevajo?

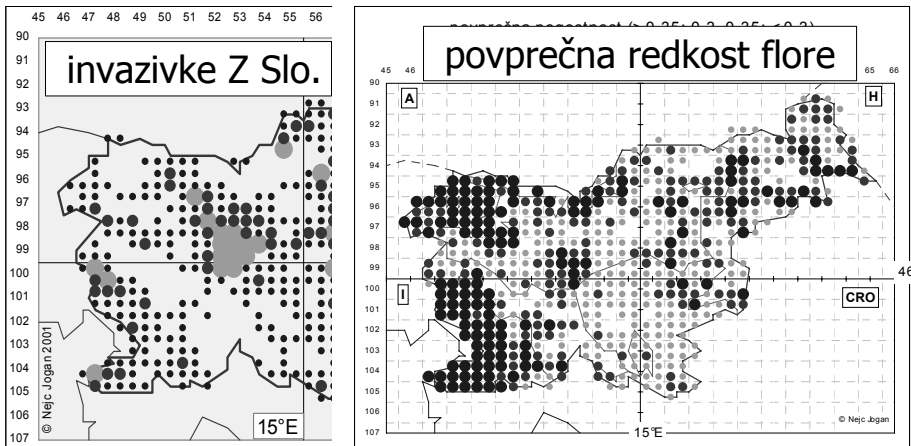
nadmorske višine



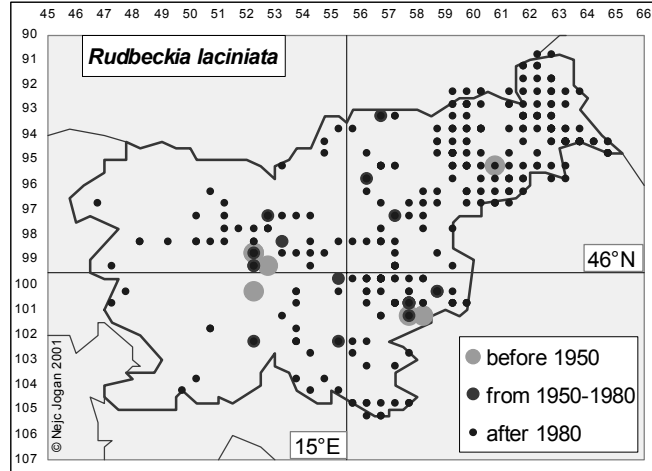
Kaj ogrožajo?



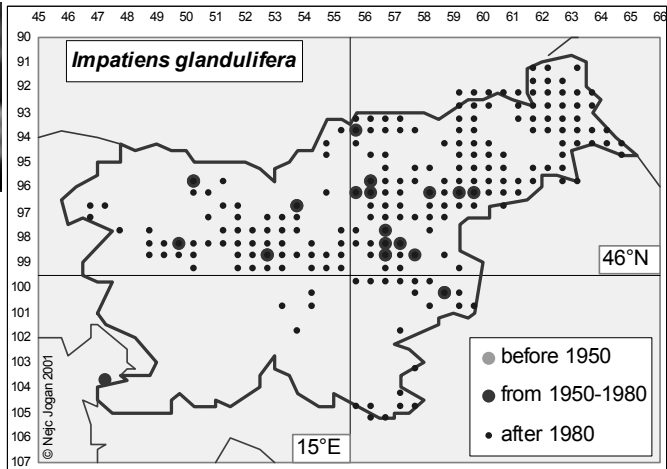
Kaj ogrožajo?



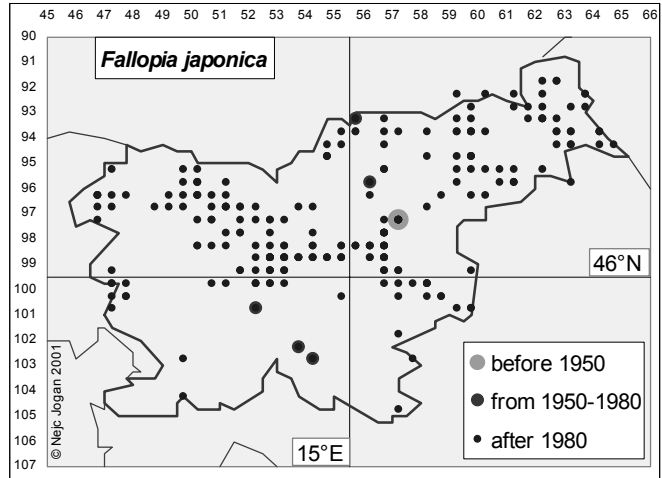
Jih poznamo?



Jih poznamo?



Jih poznamo?



Pa še lesne invazivke pri nas

drevesa:

- ****Ailanthus altissima*
- ****Robinia pseudacacia*

- ***Acer negundo*
- ***Prunus serotina*
- ***Thuja orientalis*

- **Cercis siliquastrum*
- **Gleditsia triacanthos*
- **Morus alba*
- **Paulownia tomentosa*
- **Pinus strobus*
- **Quercus rubra*
- **Rhus typhina*

- Fraxinus pennsylvanica?*

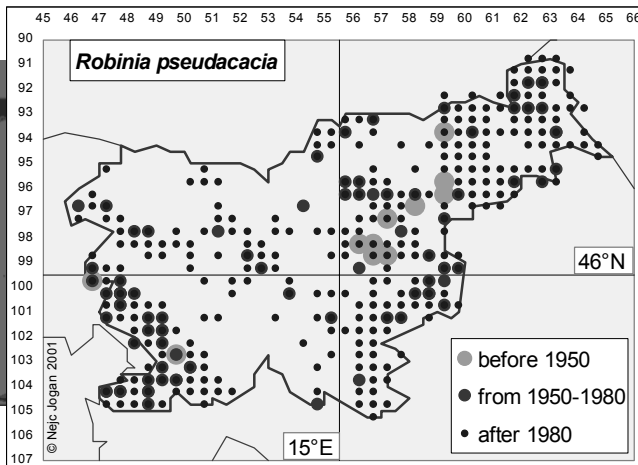
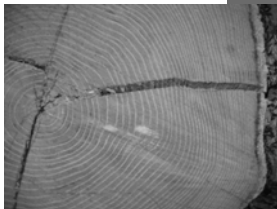
grmi:

- ****Lonicera japonica*
- ****Spiraea japonica*

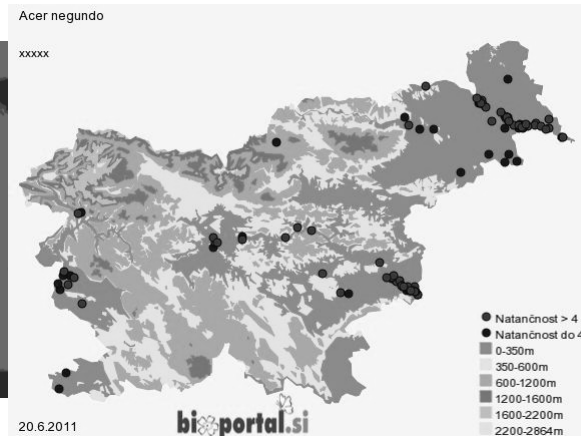
- ***Amorpha fruticosa*
- ***Berberis thunbergii*
- ***Broussonetia papyrifera*
- ***Buddleja davidii*
- ***Parthenocissus quinquefolia*

- **Elaeagnus pungens*
- **Lycium barbarum*
- **Physocarpus opulifolius*
- **Prunus laurocerasus*
- **Vitis sp.*

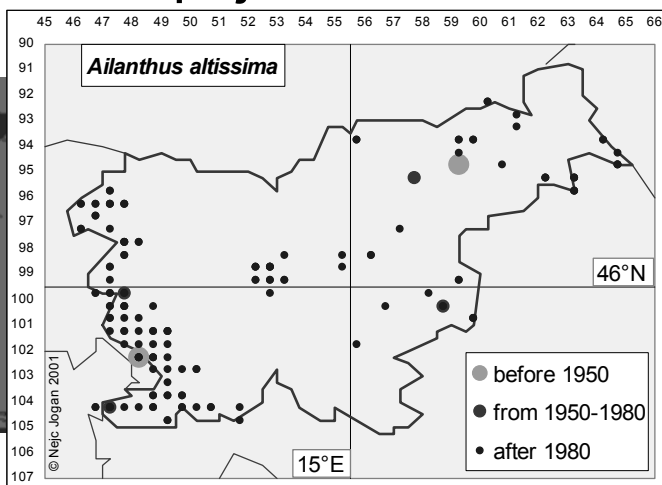
robinija (“akacija”)



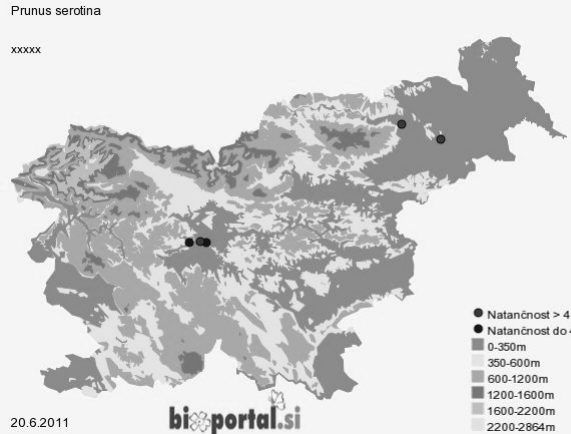
amerikanski javor



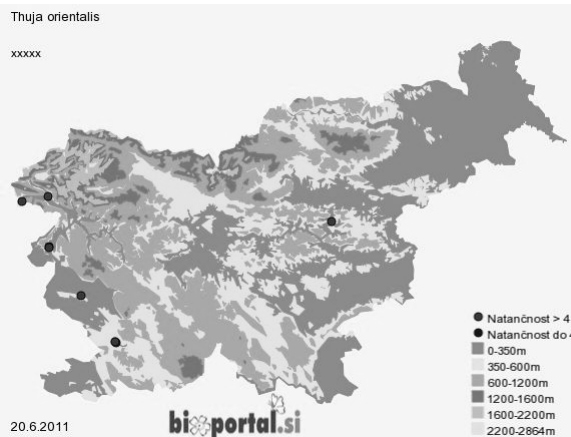
visoki pajesen



pozna čremsa



vzhodni klek



gladki (zeleni) bor



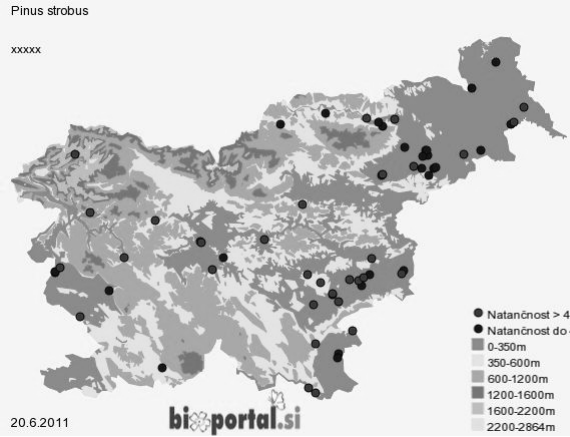
Pinus strobus

xxxxx

20.6.2011

biportal.si

- Natančnost > 4
- Natančnost do 4
- 0-350m
- 350-600m
- 600-1200m
- 1200-1600m
- 1600-2200m
- 2200-2864m



japonska medvejka



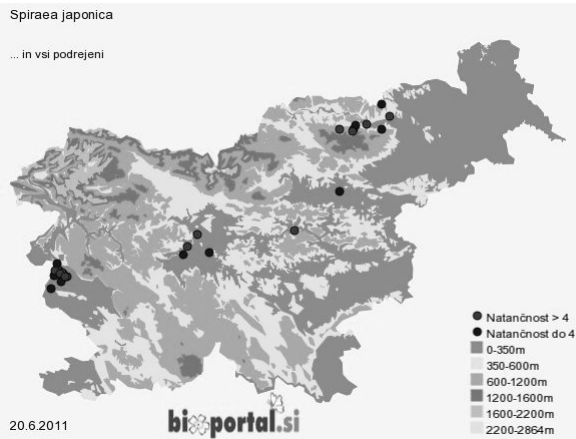
Spiraea japonica

... in vsi podrejeni

20.6.2011

biportal.si

- Natančnost > 4
- Natančnost do 4
- 0-350m
- 350-600m
- 600-1200m
- 1200-1600m
- 1600-2200m
- 2200-2864m



invazivke v gozdu

- pri nas razmeroma naraven ekosistem
- velike motnje z namenskim sajenjem tujih vrst
- naravne katastrofe dajejo prednost nekaterim pionirskim invazivkam
- problem širjenja invazivk v podrasti pogosto zanemarjen
- gojene vrste preko mreže gojenih grmišč/parkov lahko vstopajo v gozd
- pomemben tudi vpliv lovcev

kje so rešitve?

- prenehanje nasajanja tujerodnih vrst v naravo
- prenehanje sajenja (potencialno) invazivnih vrst
- prepoved prodaje (potencialno) invazivnih vrst
- selektivna sečnja
- nadomeščanje nasajenih okrasnih vrst z neinvazivnimi
- sprememba gozdarske doktrine in udejanjanje v praksi
- ...
- ampak končne rešitve problema invazivk najverjetneje ni ☹️